

KARTA PRAVA TRANS OSOBA

Evropa i Centralna Azija 2021

U 28 država u Evropi i Centralnoj Aziji od trans osoba se zahtijeva da prilože dijagnozu iz oblasti mentalnog zdravlja za pristupanje pravnom priznanju roda.

TGEU Karta prava trans osoba prikazuje pravnu situaciju u 49 država u Evropi i 5 država Centralne Azije. Za svaku državu su prikazani specifični uslovi za pristupanje pravnom priznanju roda, kao i postojeće mjere zaštite za trans osobe u kontekstu azila, zločina/govora mržnje, nediskriminacije, zdravlja, i porodice.

Ne tvrdimo da ova Karta predstavlja iscrpan pregled kompleksne stvarnosti života trans osoba.

Karta pokazuje koje države ne zahtijevaju psihološku ili psihijatrijsku dijagnozu (plavo), te države koje imaju ovaj okrutni uslov (crveno). Države označene sivom bojom nemaju procedure za pravno priznanje roda.

Dijagnoza mentalnog zdravlja

Od 39 država u kojima postoji pravno priznanje roda, u 28 se još uvijek zahtijeva od trans osoba da prilože dijagnozu iz oblasti mentalnog zdravlja, dok 10 država više ne navode takve dijagnoze kao uslov za pristupanje pravnom priznanju roda. U 15 država ne postoje nikakve procedure. Od 2020 nisu uočene nikakve promjene po pitanju dijagnoze iz oblasti mentalnog zdravlja kao uslova za pravno priznanje roda.

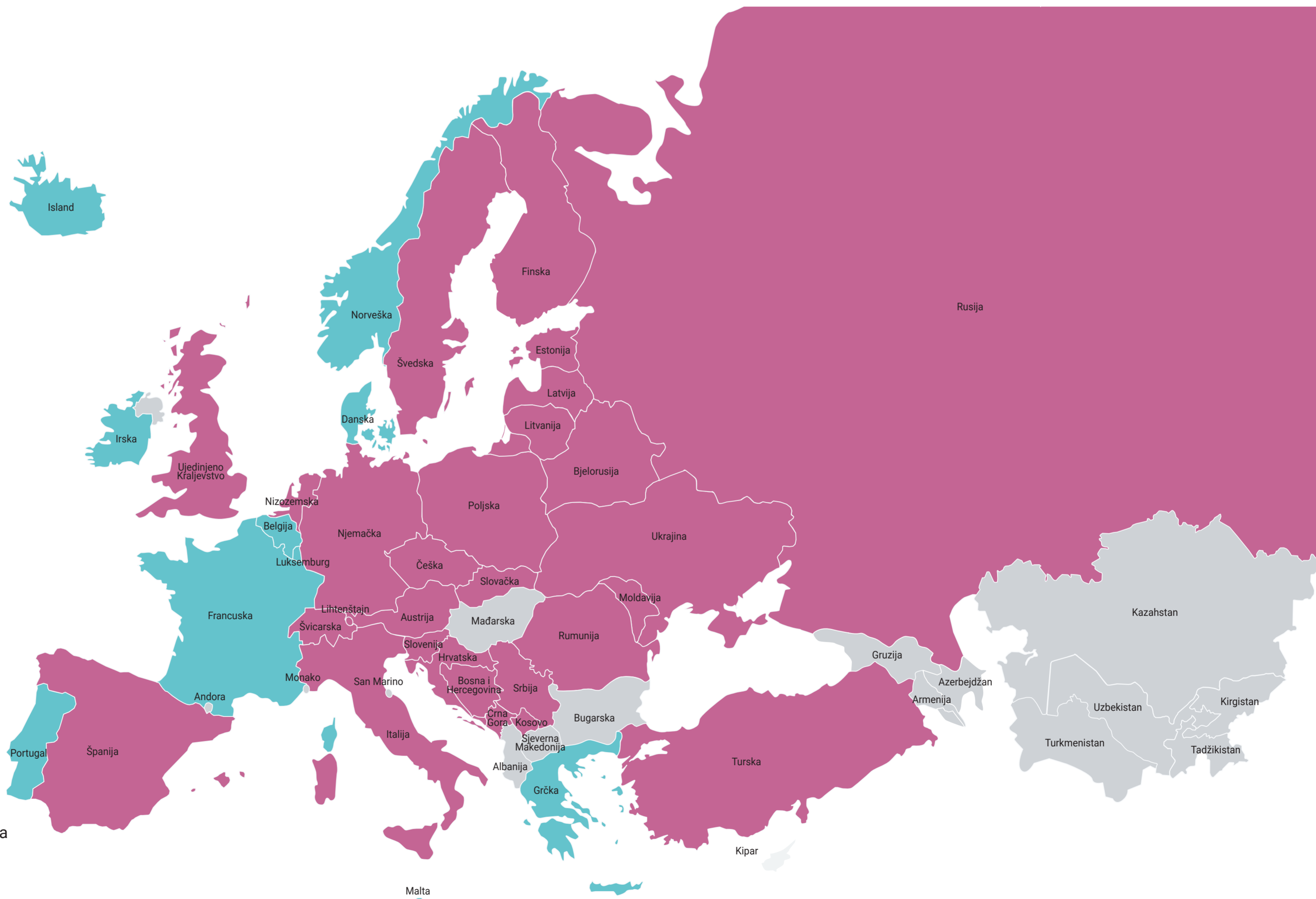
Uslov prilaganja dijagnoze pridonosi stigmatizaciji, isključenju, i diskriminaciji. Svejska Zdravstvena Organizacija je prestala kategorizirati trans identitete kao mentalne poremećaje 2019. Države treba da baziraju procedure na principu samoodređenja rodnog identiteta.

Samoodređenje

Države moraju ustanoviti procedure za pravno priznanje roda koje su brze, transparentne, i pristupačne, i koje su zasnovane isključivo na samoodređenju osobe. Vijeće Evrope i brojni mandati Ujedinjenih Nacija su ustanovili da obavezna dijagnoza mentalnog zdravlja ili bilo kakvih mišljenja trećih strana narušava dostojanstvo i pravo trans osoba na samoodređenje.

Saznaj više o pravnom priznanju roda i šta možeš učiniti da ga unaprijediš:

tgeu.org/issues/legal-gender-recognition

- Obavezna dijagnoza mentalnog zdravlja
- Dijagnoza mentalnog zdravlja nije obavezna
- Pravno priznanje roda ne postoji
- Nema dovoljno podataka

Ova publikacija je sufinansirana od strane Programa za prava, jednakost, i građanstvo Evropske Unije (2014-2020). Isključivu odgovornost za sadržaj ove publikacije snosi TGEU, te on ni na koji način ne odražava stavove Evropske Komisije.

Posjeti našu novu interaktivnu Kartu prava trans osoba: transrightsmap.tgeu.org

Karta prava trans osoba izrađena je u suradnji sa ILGA-Europe ilga-europe.org. Predstavljani podaci odražavaju zakonska prava trans osoba, te su zasnovani na konsultacijama sa ekspertima iz navedenih zemalja od 27.04.2021.